Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P-2332

[Total No. of Pages : 4

[6047]-101
M.A. (Part - I)
SOCIOLOGY (Optional Paper)
SC-01 : Classical Sociological Tradition
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (12501)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

munotes.in

Q1) Answer **any one** of the following questions in 250 words : **[10]**

a) Elaborate Weber's views on bureaucracy.

b) Explain the theory of Division of labour by Emil Durkheim.

Q2) Answer **any one** of the following questions in 250 words : **[10]**

a) Elaborate the views on surplus value and exploitation by Karl Marx.

b) Explain Harriet Martineau's sociological critique of gender.

Q3) Answer **any one** of the following questions in 250 words : **[10]**

a) Elaborate the characteristics of traditional feudalism in Europe.

b) Explain the theory of suicide by Emil Durkheim.

Q4) Answer **any one** of the following questions in 250 words : **[10]**

a) Explain the theory of class struggle by Karl Marx.

b) Elaborate the theory of Social Action by Weber.

P.T.O.

Q5) Write Short Note (Any two) : **[10]**

a) Mechanical Solidarity

b) Ideal types

c) Ibn-e-Khaldun

d) Enlightenment

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

P-2332

[6047]-101
M.A. (Part - I)
SOCIOLOGY (Optional Paper)
SC-01 : Classical Sociological Tradition
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (12501)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे 250 शब्दांत उत्तर लिहा : **[10]**

अ) वेबरचे नोकरशाहीविषयक विचार विशद करा.

ब) एमिल दुर्खीमचा श्रमविभाजनाचा सिद्धांत विशद करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे 250 शब्दांत उत्तर लिहा : **[10]**

अ) कार्ल मार्क्सचे अतिरिक्त मूल्य आणि शोषणाच्या संदर्भातील विचार विशद करा.

ब) हेरीयट मार्टीन्यू यांची लिंगभावसंदर्भातील समाजशास्त्रीय चिकित्सा स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे 250 शब्दांत उत्तर लिहा : **[10]**

अ) युरोपमधील पारंपारिक सरंजामशाहीची वैशिष्ट्ये विशद करा.

ब) एमिल दुर्खीमचा आत्महत्येचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे 250 शब्दांत उत्तर लिहा : **[10]**

अ) कार्ल मार्क्सचा वर्ग संघर्षाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

ब) वेबरचा सामाजिक क्रियेचा सिद्धांत विषद करा.

munotes.in

प्रश्न 5) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) यांत्रिक ऐक्य

ब) आदर्श प्रारूपे

क) इब्न–ए–खल्दून

ड) प्रबोधन

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P 2333

[Total No. of Pages : 2

[6047]-102

M.A. (Part - I)

SOCIOLOGY (Compulsory Paper)

SC - 02 : Sociology of India

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (12502)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Answer any one of the Following questions within 250 words. **[10]**

a) Write essay on emergence of Sociology in India.

b) Discuss how caste and class are correlated in shaping social stratification in India.

Q2) Answer any one of the following questions within 250 words: **[10]**

a) Write G.S.Ghurye's contribution to the Indological perspective.

b) Critically examine the Cultural Natioalism in Indian context.

Q3) Answer any one of the following questions within 250 words: **[10]**

a) Elaborate the debates on minorities in India .

b) Explain feminist perspective to understand Indian society.

Q4) Answer any one of the following questions within 250 words: **[10]**

a) Elaborate challenges of Democracy in India.

b) Discuss on family and household.

Q5) Answer any two short notes of the following within 100 words: **[10]**

a) Dominant Caste

b) Non - Bramhanical Perspective

c) Public Sphere

d) Global capitalism and media.

Total No. of Questions : 5]

P 2333

[6047]-102

M.A. (Part - I)

SOCIOLOGY (Compulsory Paper)

SC - 02 : Sociology of India

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (12502)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) भारतातील समाजशास्त्राच्या उगमावर निबंध लिहा.

ब) भारतीय सामाजिक स्तररचनेला जात आणि वर्ग कसे आकार देतात यावर चर्चा करा.

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) प्राच्यविद्या दृष्टिकोनामध्ये जी.एस. घुर्ये यांचे योगदान लिहा.

ब) भारतीय संदर्भात सांस्कृतिक राष्ट्रवादाचे चिकित्सक परीक्षण करा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) भारतातील अल्पसंख्यांकावरील चर्चाविश्व स्पष्ट करा.

ब) भारतीय समाज समजून घेतांना स्त्रीवादी दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) भारतातील लोकशाहीसमोरील आव्हाने विशद करा.

ब) कुटूंब आणि घरदार यावर चर्चा करा.

प्र.5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा प्रत्येकी 100 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) प्रभावी जात

ब) अ-ब्राम्हणी दृष्टिकोन

क) सार्वजनिक अवकाश

ड) जागतिक भाडंवलशाही आणि प्रसारमाध्यमे

♦ ♦ ♦

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. : [ ]

P2334

[Total No. of Pages : 2

[6047]-103

M.A. (Part - I)

SOCIOLOGY

SC - 03 : Application of Sociological Research Methods

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (12503)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following : (250 words). **[10]**

a) What is meant by Research Proposal? Explain various steps in Research Proposal.

b) Elaborate concept and Types of probability sampling.

Q2) Answer any one of the following : (250 words). **[10]**

a) Calculate mean and mode with the help of following table.

Class Interval	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80
Frequency	01	09	16	21	19	14	4

b) Elaborate the concept and issues in Research Report Writing.

Q3) Answer any one of the following : (250 words). **[10]**

a) What is meant by Research Ethics? Explain various components of Research Ethics.

b) Define Hypothesis. Explain various Types of Hypothesis with examples.

Q4) Answer any one of the following : (250 words). **[10]**

a) Define Quantitative data. Explain various forms of Quantitative data presentation in social research.

b) Elaborate the importance of Computer in the Social Research?

Q5) Write any two short notes: (100 words). **[10]**

a) Experimental Design.

b) Variables.

c) Generalization.

d) Narratives.

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

P2334

[6047]-103
M.A. (Part - I)
SOCIOLOGY
SC - 03 : Application of Sociological Research Methods
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (12503)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (250 शब्द) **[10]**

अ) संशोधन प्रस्ताव कशाला म्हणतात? सामाजिक प्रस्तावाच्या विविध पायऱ्या स्पष्ट करा.

ब) संभाव्यता नमुना ही संकल्पना आणि त्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (250 शब्द) **[10]**

अ) खालील तक्त्याच्या आधारावर मध्य आणि बहुलक काढा.

Class Interval	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80
Frequency	01	09	16	21	19	14	4

ब) संशोधन अहवाल लेखनाची संकल्पना आणि त्यातील प्रश्न स्पष्ट करा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (250 शब्द) **[10]**

अ) संशोधनाचे नीतीशास्त्र म्हणजे काय? संशोधन नीतीशास्त्राचे विविध घटक स्पष्ट करा.

ब) गृहितके म्हणजे काय ते सांगून गृहितकांचे विविध प्रकार उदाहरणासहित स्पष्ट करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (250 शब्द) **[10]**

अ) संख्यात्मक तथ्ये म्हणजे काय ते सांगून संख्यात्मक तथ्याच्या सादरीकरणाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

ब) सामाजिक संशोधनातील संगणकाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.5) कोणत्याही दोन प्रश्नांवर टिपा उत्तरे लिहा. (100 शब्द) **[10]**

अ) प्रयोगात्मक आराखडा

ब) चल

क) सामान्यीकरण

ड) कथने

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2335

[Total No. of Pages : 2

[6047]-104

M.A. (Part - I)

SOCIOLOGY

SO-01 : Agrarian Society and Change in India

(2019 Pattern) (Credit System) (Optional Paper) (Semester - I) (12504)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following question in 250 words. **[10]**

a) Explain in detail the features of peasant society.

b) Critically examine Daniel Thorner's approach to study Indian agrarian society.

Q2) Answer any one of the following question in 250 words. **[10]**

a) Explain the characteristics of agrarian structure in colonial India.

b) Discuss the various policies and programs for agrarian sector in post-Independence India.

Q3) Answer any one of the following question in 250 words. **[10]**

a) Explain the changing inequalities in agrarian class structure regarding caste, class and tribe.

b) Discuss the issue of farmer's suicide in India.

Q4) Answer any one of the following question in 250 words. **[10]**

a) Discuss Swaminathan's Report with regard to Livelihood, sustainability and alternative paths to agrarian distress.

b) Write in detail about Telengana and Tebhaga agrarian movements.

Q5) Write short notes (any two) **[10]**

a) Issues in agricultural productivity

b) Land reforms

c) Depeasantisation

d) Swabhimani Shetkari Sangathan

☯☯☯☯

P.T.O.

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

P2335

[6047]-104

M.A. (Part - I)

SOCIOLOGY

SO-01 : Agrarian Society and Change in India

(2019 Pattern) (Credit System) (Optional Paper) (Semester - I) (12504)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 50*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दात उत्तर लिहा. **[10]**

अ) कृषक समाजाची वैशिष्टये सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) भारतीय कृषीवल समाजाचा अभ्यास करण्यासाठी डेनिएल थोरनरच्या दृष्टीकोनाचे चिकित्सात्मक परीक्षण करा.

प्र.*2)* खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दात उत्तर लिहा. **[10]**

अ) वसाहतकालीन भारतातील कृषी संरचनेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) स्वातंत्र्योत्तर भारतातील कृषी क्षेत्रासाठी विविध धोरणे आणि कार्यक्रमांची चर्चा करा.

प्र.*3)* खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दात उत्तर लिहा. **[10]**

अ) जात, वर्ग आणि जमातीच्या संदर्भात कृषी वर्ग संरचनेतील बदलती असमानता स्पष्ट करा.

ब) भारतातील शेतकरी आत्महत्येच्या मुद्दयांवर चर्चा करा.

प्र.*4)* खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दात उत्तर लिहा. **[10]**

अ) उपजीविका, शाश्वतता आणि कृषी संकटासाठी पर्यायी मार्गांबाबत स्वामीनाथन यांच्या अहवालावर चर्चा करा.

ब) तेलंगणा आणि तेभागा कृषी चळवळीबद्दल सविस्तर लिहा.

प्र.*5)* टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) कृषी उत्पादकतेतील समस्या

ब) भूसुधारणा

क) अकृषकीकरण

ड) स्वाभिमानी शेतकरी संघटना

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2336

[Total No. of Pages : 2

[6047]-105

M. A. - I

SOCIOLOGY

SO-02- Political Sociology

(2019 Pattern) (Semester - I) (12505)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right side indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following questions in 250 words. **[10]**

a) Critically examine the relationship between state and Civil society.

b) Elucidate the issue of Citizenship in the context of Migration and displacement.

Q2) Answer any one of the following questions in 250 words. **[10]**

a) Explain the writings of Marx in relation to state.

b) Explain the nature of New social movements.

Q3) Answer any one of the following questions in 250 words. each. **[10]**

a) Critically discuss different dimensions of Exclusion in India.

b) Explain the poststructuralist approach to power and state.

Q4) Answer any one of the following question in 250 words. each. **[10]**

a) Discuss the issue of militarism in contemporary world.

b) Elaborate the politicization of caste and gender.

Q5) Write short notes (any two) **[10]**

a) Brexit

b) Secularism.

c) Political culture.

d) Governance

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

P2336

[6047]-105

M. A. - I

SOCIOLOGY

SO-02- Political Sociology

(2019 Pattern) (Semester - I) (12505)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) राज्य आणि नागरी समाज यांच्यातील संबंधांचे चिकित्सक परीक्षण करा.

ब) स्थलांतर आणि विस्थापनाच्या संदर्भात नागरिकत्वाचा मुद्दा विशद करा.

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) राज्याच्या संदर्भात मार्क्सच्या लेखनाचे परीक्षण करा.

ब) नवीन सामाजिक चळवळींचे स्वरूप स्पष्ट करा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) भारतातील वर्जीततेच्या विविध आयामांवर टीकात्मक चर्चा करा.

ब) सत्ता आणि राज्य या विषयीचा उत्तरसंरचनावादी दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) समकालीन जगामध्ये सैन्यवादाच्या मुद्दयावर चर्चा करा.

ब) जात आणि लिंगभाव यांचे राजकारण विशद करा.

प्र.5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा. **[10]**

अ) ब्रेक्झीट

ब) धर्मनिरपेक्षता

क) राजकीय संस्कृती

ड) प्रशासन

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2337

[Total No. of Pages : 2

[6047]-106

M.A. (Part - I)

SOCIOLOGY

SO-03 : Sociology of Maharashtra : Culture and Society

(2019 Pattern) (Credit System) (Optional Paper) (Semester - I) (12506)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following question in 250 words. **[10]**

a) Elaborate the struggle of Rajarshi Shahu for the reconstruction of New Maharashtra.

b) Explain the contribution of Samyukta Maharashtra Movement in the formation of Maharashtra State.

Q2) Answer any one of the following question in 250 words. **[10]**

a) Elaborate the causes of farmer suicide in Maharashtra.

b) Discuss the folk culture of Maharashtra.

Q3) Answer any one of the following question in 250 words. **[10]**

a) Examine the politics of OBCs in Maharashtra.

b) Elaborate issues taken up by Non-Brahmin Movement in colonial Maharashtra.

Q4) Answer any one of the following question in 250 words. **[10]**

a) Evaluate the co-operative movement in Maharashtra.

b) Explain the Causes of regional disparities in Maharashtra.

Q5) Write short notes (any two) **[10]**

a) Issues of displacement

b) Sex Ratio

c) Satyashodhak Movement

d) Regional Nationalism : Shiv Sena

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

P2337

[6047]-106

M.A. (Part - I)

SOCIOLOGY

SO-03 : Sociology of Maharashtra : Culture and Society

(2019 Pattern) (Credit System) (Optional Paper) (Semester - I) (12506)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 50*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दात उत्तर लिहा. **[10]**

अ) राजर्षी शाहूंचा नव महाराष्ट्राच्या पुनर्बांधणीसाठीचा संघर्ष विशद करा.

ब) महाराष्ट्र राज्य निर्मितीत संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीचे योगदान स्पष्ट करा.

प्र.*2)* खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दात उत्तर लिहा. **[10]**

अ) महाराष्ट्रातील शेतकरी आत्महत्येची कारणे विशद करा.

ब) महाराष्ट्रातील लोकसंस्कृतीविषयीची चर्चा करा.

प्र.*3)* खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दात उत्तर लिहा. **[10]**

अ) महाराष्ट्रातील ओबीसींच्या राजकारणाचे परीक्षण करा.

ब) वसाहतकालीन महाराष्ट्रातील अब्राहमणी चळवळीने उपस्थित केलेले प्रश्न विशद करा.

प्र.*4)* खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दात उत्तर लिहा. **[10]**

अ) महाराष्ट्रातील सहकार चळवळीचे मूल्यमापन करा.

ब) महाराष्ट्रातील प्रादेशिक विषमतेची कारणे स्पष्ट करा.

प्र.*5)* टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) विस्थापनाचे प्रश्न

ब) लिंग गुणोत्तर

क) सत्यशोधक चळवळ

ड) प्रादेशिक राष्ट्रवाद: शिवसेना

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P-2338

[Total No. of Pages : 4

[6047]-201

F.Y. M.A. (Part - I)

SOCIOLOGY

SC-04 : Introduction to Sociological Theories

(2019 Pattern) (Semester - II) (22501)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Answer any one of the following Questions in 250 words : **[10]**

a) Critically Evaluate Merton's contribution to Middle Range theory.

b) Explain Redcliff Brown's perspective on social structure.

Q2) Answer any one of the following Questions in 250 words : **[10]**

a) Discuss Levi-Strauss' perspective on structuralism.

b) Evaluate C.W. Mills contribution to Conflict Theory.

Q3) Answer any one of the following questions in 250 words each : **[10]**

a) Elaborate main features of Phenomenology.

b) Critically evaluate Lewis A. Coser's main arguments to the conflict theory.

Q4) Answer any one of the following questions in 250 words each : **[10]**

a) Elucidate the main arguments of Liberal Feminism.

b) Explain the metaphor of 'life as theater'.

P.T.O.

Q5) Write Short Notes (Any two) : **[10]**

a) Neofunctionalism

b) AGIL Model

c) Radical feminism

d) Melinowaski's functionalism

❑❑❑

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

P-2338

[6047]-201
F.Y. M.A. (Part - I)
SOCIOLOGY
SC-04 : Introduction to Sociological Theories
(2019 Pattern) (Semester - II) (22501)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना :

1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

munotes.in

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) मध्य अभिसिमा सिद्धातांमधील मर्टन यांच्या योगदानाचे चिकित्सक मूल्यमापन करा.

ब) सामाजिक संरचनेबद्दल रेडक्लिफ ब्राउनचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) संरचनावादावरील लेव्ही-स्ट्रॉसच्या दृष्टिकोनाची चर्चा करा.

ब) संघर्ष सिद्धांतामधील सी. डब्ल्यू. मिल्सच्या योगदानाचे मूल्यमापन करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) प्रघटनाशास्त्राच्या मुख्य वैशिष्ट्यांना विशद करा.

ब) संघर्ष सिद्धांतासाठी लुईस ए. कोसरच्या मुख्य युक्तिवादांचे चिकित्सक मूल्यमापन करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) उदारमतवादी स्त्रीवादाचे मुख्य युक्तिवाद स्पष्ट करा.

ब) 'जीवन हे नाट्य आहे' हे रूपक स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा. **[10]**

अ) नवप्रकार्यवाद

ब) ए.जी.आय. एल. मॉडेल

क) जहालमतवादी स्त्रीवाद

ड) मेलीनोवस्की यांचा प्रकार्यवाद

□□□

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2339

[Total No. of Pages : 2

[6047]-202

M.A. (Part - I)

SOCIOLOGY (Compulsory paper)

SC - 05 : Methodology of Social Research

(2019 Pattern) (Semester - II) (22502)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Answer any one of the following questions within 250 words: **[10]**

a) Discuss Ethnography as a strategy of qualitative research.

b) What is Feminist methodology? How Feminist methodology rejects positivism?

Q2) Answer any one of the following questions within 250 words : **[10]**

a) State the differences between quantitative and qualitative research methods.

b) Examine the critical views of Phenomenology on Positivism.

Q3) Answer any one of the following questions within 250 words : **[10]**

a) Define Content Analysis. What are the prominent characteristics of Content quantitative method of social research?

b) What is oral history? Explain the importance of oral history?

Q4) Answer any one of the following questions within 250 words : **[10]**

a) State the meaning and characteristics of objectivity in research. Why positivists insist objectivity in sociological research?

b) Explain the importance of Ontology in social Research.

Q5) Write short notes on any two of the following in 100 words each : **[10]**

a) Reflexivity in Social research

b Limitations of Quantitative methodology

c) Characteristics of Survey Method

d) Participatory action Research

♦ ♦ ♦

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

P 2339

[6047]-202

M.A. (Part - I)

SOCIOLOGY (Compulsory paper)

SC - 05 : Methodology of Social Research

(2019 Pattern) (Semester - II) (22502)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 50*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) गुणात्मक अभ्यासपद्धतीचे एक तंत्र म्हणून लोकालेख पद्धतीची चर्चा करा.

ब) स्त्रीवादी अभ्यासपद्धती म्हणजे काय? स्त्रीवादी अभ्यासपद्धती प्रत्यक्षवादाला कशाप्रकारे नाकारते?

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उतर 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) संख्यात्मक आणि गुणात्मक अभ्यासपद्धतीतील फरक स्पष्ट करा.

ब) प्रघटनशास्त्राच्या प्रत्यक्षवादावरील टीकात्मक विचारांचे परीक्षण करा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उतर 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) आशय विश्लेषणाची व्याख्या करा. सामाजिक संशोधनातील संख्यात्मक अभ्यासपद्धतीचे एक तंत्र म्हणून आशयविश्लेषणाची वैशिष्ट्ये कोणती?

ब) मौखिक इतिहास म्हणजे काय? मौखिक इतिहासाचे महत्व स्पष्ट करा?

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उतर 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) संशोधनातील वस्तुनिष्ठतेचा अर्थ आणि वैशिष्ट्ये सांगा. सामाजिक संशोधनात प्रत्यक्षवादी वस्तुनिष्ठतेचा आग्रह का धरतात ते सांगा?

ब) सत्ताशास्त्राचे सामाजिक संशोधनातील महत्व स्पष्ट करा.

प्र.5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा प्रत्येकी 100 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) सामाजिक संशोधनातील विमर्शात्मकता.

ब) संख्यात्मक पद्धतीशास्त्राच्या मर्यादा.

क) सर्वेक्षण पद्धतीची वैशिष्ट्ये.

ड) सहभागी कृती संशोधन.

♦ ♦ ♦

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P-2340

[Total No. of Pages : 4

[6047]-203

M.A. (Part - I) (Semester - II)

SOCIOLOGY (Optional Paper)

SO-04 : Sociology of Education

(22503) (2019 Pattern) (Credit System)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

munotes.in

Q1) Answer **any one** of the following questions within 250 words : **[10]**

a) Discuss the issues of access and equity in education with reference to caste and gender.

b) Explain John Dewey's contribution to philosophy of education.

Q2) Answer **any one** of the following questions within 250 words : **[10]**

a) Discuss Freire's contribution to philosophy of education.

b) Examine various policies of education in India.

Q3) Answer **any one** of the following questions within 250 words : **[10]**

a) Discuss Mahatma Phule's views on education.

b) Explain the nature and significance of Sociology of Education.

Q4) Answer **any one** of the following questions within 250 words : **[10]**

a) Explain Michel Apple's contribution to philosophy of education.

b) Discuss Bourdieu's contribution to Sociology of Education.

Q5) Write short notes on **any two** of the following within 100 words each :**[10]**

a) Scope of Sociology of Education

b) Impact of liberalization on education

c) Interactionist approach to education

d) Concept of deschooling

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

P-2340

[6047]-203
M.A. (Part - I) (Semester - II)
SOCIOLOGY (Optional Paper)
SO-04 : Sociology of Education
(22503) (2019 Pattern) (Credit System)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : *1) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे.*
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा : [10]

अ) जात आणि लिंगभाव संदर्भात शिक्षणातील उपलब्धता आणि समन्याय या प्रश्नांवर चर्चा करा.

ब) जोन ड्यूई यांचे शिक्षणाच्या तत्वज्ञानातील योगदान स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा : [10]

अ) पावलो फ्रेअरे यांच्या शिक्षणाच्या तत्वज्ञानातील योगदानावर चर्चा करा.

ब) भारतातील शिक्षणाच्या विविध धोरणांचे परीक्षण करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा : [10]

अ) महात्मा फुले यांच्या शिक्षणासंबंधीच्या विचारांवर चर्चा करा.

ब) शिक्षणाच्या समाजशास्त्राचे स्वरूप आणि महत्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा : [10]

अ) मिशेल एप्पल यांचे शिक्षणाच्या तत्वज्ञानातील योगदान स्पष्ट करा.

ब) बोर्द्यु यांच्या शिक्षणाच्या समाजशास्त्रातील योगदानाची चर्चा करा.

munotes.in

P.T.O.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही <u>दोन</u> प्रश्नाचे प्रत्येकी 100 शब्दांत टिपा लिहा : **[10]**

अ) शिक्षणाच्या समाजशास्त्राची व्याप्ती

ब) शिक्षणावरील उदारीकरणाचा परिणाम

क) शिक्षणाचा आंतरक्रीयावादी दृष्टीकोन

ड) निर्विद्यालयीकरणाची संकल्पना

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P-2341

[Total No. of Pages : 4

[6047]-204

M.A. (Part - I)

SOCIOLOGY

SO - 05 : Sociology of Media

(2019 Pattern) (Semester - II) (22504)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

munotes.in

Q1) **Answer any one of the following questions with in 250 words.** **[10]**

a) Explain the nature and significance of Sociology of media.

b) Critically evaluate the Post - modernist Perspective on media.

Q2) **Answer any one of the following questions with in 250 words.** **[10]**

a) Discuss on Discourse analysis as methodology for studying media.

b) Critically evaluate the portrayal of Caste and ethnicity in Indian media.

Q3) **Answer any one of the following questions with in 250 words.** **[10]**

a) Elaborate the social History of media.

b) Explain the Concept of social media and its impact on Society.

Q4) **Answer any one of the following questions with in 250 words.** **[10]**

a) Discuss on issues related to cyberspace and Internet.

b) Critically evaluate the Portrayal of Women in Indian media.

P.T.O.

Q5) **Write short notes on any two of the following in 100 words each : [10]**

a) Terrorism and media

b) Audience Research

c) Meaning of New media

d) Region and media

▽ ▽ ▽ ▽

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

P-2341

[6047]-204
M.A. (Part - I)
SOCIOLOGY
SO - 05 : Sociology of Media
(2019 Pattern) (Semester - II) (22504)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

munotes.in

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) माध्यमांचे समाजशास्त्राचे स्वरूप आणि महत्व स्पष्ट करा.

ब) माध्यमांवरील उत्तर आधुनिकता दृष्टीकोणाचे चिकीत्सक परिक्षण करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) माध्यम अभ्यासातील पद्धतीशास्त्र म्हणून संहिता विश्लेषणावर चर्चा करा.

ब) भारतीय प्रसारमाध्यमातील जात आणि वांशिकतेच्या चित्रणाचे चिकीत्सक परीक्षण करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) माध्यमांचा सामाजिक इतिहास विशद करा.

ब) समाज माध्यम संकल्पना व त्याचा समाजावरील परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) सायबर अवकाश आणि संजाल संबंधीत प्रश्नांवर चर्चा करा.

ब) भारतीय माध्यमामधील स्त्रियांच्या सादरीकरणाचे चिकीत्सक परिक्षण करा.

P.T.O.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा प्रत्येकी 100 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) दहशतवाद आणि माध्यम

ब) प्रेक्षक संशोधन

क) नव-माध्यम-अर्थ

ड) प्रांत आणि माध्यम

▽▽▽▽

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2342

[Total No. of Pages : 2

[6047]-205
M.A. (Part - I)
SOCIOLOGY
SO - 06 : Globalization and Labour in India
(2019 Pattern) (Semester - II) (22505)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questons are compulsory.*
2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Answer any one of the following: (250 words) **[10]**

a) Discuss the changing patterns of work and labour in India from precolonial to colonial period.

b) Critically analyse the changing global order and rise of service industry in India.

Q2) Answer any one of the following: (250 words) **[10]**

a) Discuss the concept of feminization of labour in contexts of unorganized sector in India.

b) Critically analyse the issues of labour movement in India.

Q3) Answer any one of the following: (250 words) **[10]**

a) Explain caste and gender composition of labour in India.

b) Critically analyse the decline small scale industry in post globalization period.

Q4) Answer any one of the following: (250 words) **[10]**

a) What is mean by precarity? Discuss the concept of precarity in context of India in COVID-19 Pandemic.

b) What is mean by Migration? Discuss the various forms of labour migration in India.

Q5) Write any two short notes: (100 words). **[10]**

a) Bureaucratic nature of organization.

b) Feminization of labour.

c) Agriculture crisis and unemployment.

d) Types of migration.

✡ ✡ ✡

P.T.O.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P2342

[6047]-205

M.A. (Part - I)

SOCIOLOGY

SO - 06 : Globalization and Labour in India

(2019 Pattern) (Semester - II) (22505)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 50*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडे दिलेले अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवतात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (250 शब्द) **[10]**

अ) वसाहतपूर्व कालखंडापासुन ते वसाहतवादी कालखंडापर्यंत बदलत गेलेल्या भारतातील श्रम आणि श्रमिक यांच्यातील स्वरुपाची चर्चा करा.

ब) जागतिक व्यवस्थेतील बदल आणि भारतातील सेवा क्षेत्राच्या उदयाचे चिकित्सक विश्लेषण करा.

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (250 शब्द). **[10]**

अ) भारतातील असंघटित क्षेत्राच्या संदर्भात श्रमाच्या स्त्रीकरणसंकल्पनेची चर्चा करा.

ब) भारतातील श्रमिकांच्या चळवळीच्या प्रश्नांचे चिकित्सक विश्लेषण करा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (250 शब्द) **[10]**

अ) भारतातील श्रमिकांमधील जात आणि लिंगभावाचा आकृतिबंध स्पष्ट करा.

ब) जागतिकीकरणोत्तर काळातील लघु द्योगांच्या ऱ्हासाचे चिकित्सक विश्लेषण करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (250 शब्द)

अ) प्रिकॅरिएट म्हणजे काय? भारतातील कोव्हिड महामारीच्या संदर्भात प्रिकॅरिएट संकल्पलनेची चर्चा करा.

ब) स्थलांतर म्हणजे काय? भारतातील कोव्हिड महामारीच्या काळातील स्थलांतराच्या बदलत्था स्वरुपाची चर्चा करा.

प्र.5) कोणत्याही दोन प्रश्नांवर टिपा लिहा. (100 शब्द) **[10]**

अ) संघटनाचे नोकरशाही स्वरुप

ब) श्रमाचे स्त्रीकरण

क) कृषी अरिष्ट आणि बेरोजगारी

ड) स्थलांतराचे प्रकार

✡ ✡ ✡

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2343

[Total No. of Pages : 2

[6047]-301

M. A. - II

SOCIOLOGY

SC-06 : Contemporary Social Theories

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32501)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following: (250 words) **[10]**

a) What is social Theory? Discuss the Nature of Social Theory.

b) State the meaning of Ideology? Critically analyse Althusser's Theory of Ideology.

Q2) Answer any one of the following : (250 words.) **[10]**

a) What is meant by power? Discuss various types of Power as defined by Foucault.

b) Critically analyse Habermas' Concept of Public Sphere.

Q3) Answer any one of the following: (250 words.) **[10]**

a) Discuss various functions of social theories.

b) Discuss the shift from Marxism to Neo-Marxism.

Q4) Answer any one of the following :(250 words) **[10]**

a) What is Post Structuralism? Discuss major tenets of Post Structuralism.

b) Discuss the debate on structure and agency.

Q5) Write any two short Notes: **[10]**

a) Neo-Marxism

b) Life World

c) Public Sociology

d) Deconstruction

☯☯☯☯

P.T.O.

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

P2343

[6047]-301

M. A. - II

SOCIOLOGY

SC-06 : Contemporary Social Theories

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32501)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (250 शब्द) **[10]**

अ) सामाजिक सिद्धांत म्हणजे काय? सामाजिक सिद्धांताचे स्वरूप स्पष्ट करा.

ब) विचारप्रणाली म्हणजे काय ते लिहा? अल्थुजर यांच्या विचारप्रणाली सिद्धांतांचे चिकित्सात्मक विश्लेषण करा.

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (250 शब्द) **[10]**

अ) सत्ता म्हणजे काय? फुकोने सत्तेचे स्पष्ट केलेल्या प्रकारांची चर्चा करा.

ब) हबरमास यांच्या सार्वजनिक क्षेत्र संकल्पनेचे चिकित्सात्मक विश्लेषण करा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (250 शब्द) **[10]**

अ) सामाजिक सिद्धांताच्या विविध प्रकारांची चर्चा करा.

ब) मार्क्सवादाकडून नव मार्क्सवादाकडे झालेल्या स्थित्यंतराची चर्चा करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (250 शब्द) **[10]**

अ) उत्तरसंरचनावाद म्हणजे काय? उत्तरसंरचनावादाच्या प्रमुख तत्वांची चर्चा करा.

ब) संरचना आणि कर्तेपण चर्चाविश्वाची चर्चा करा.

प्र.5) कोणत्याही दोन प्रश्नांवर टिपा लिहा. **[10]**

अ) नवमार्क्सवाद

ब) जीवनजगत

क) लोकसमाजशास्त्र

ड) विरचना

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2344

[Total No. of Pages : 2

[6047]-302

M.A. (Part - II)

SOCIOLOGY

SC-07 : Sociology of Development

(2019 Pattern) (Semester - III) (32502)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following questions in 250 words. **[10]**

a) Discuss the Historical Context of Idea of development.

b) Elucidate the meaning of sustainable development and explain any five sustainable development goals with example.

Q2) Answer any one of the following questions in 250 words. **[10]**

a) Critically evaluate the 'Capability approach' of development.

b) Elaborate on 'Small is Beautiful' perspective of development.

Q3) Answer any one of the following questions in 250 words. **[10]**

a) Discuss the main tenets of Modernization theory.

b) Explain the new approach of degrowth.

Q4) Answer any one of the following questions in 250 words. **[10]**

a) As an alternative idea of development explain Mahatma Gandhiji's 'Sarvodaya'.

b) Discuss the Neoliberal view of development.

Q5) Write short notes. (any two) **[10]**

a) Human development index

b) Gender development index

c) Community development

d) Role of planning in development.

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

P2344

[6047]-302

M.A. (Part - II)

SOCIOLOGY

SC-07 : Sociology of Development

(2019 Pattern) (Semester - III) (32502)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3* तास] [एकूण गुण : *50*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) विकासाची कल्पना याच्या ऐतिहासिक संदर्भाची चर्चा करा.

ब) शाश्वत विकासाचा अर्थ स्पष्ट करा आणि कोणतीही पाच शाश्वत विकास उद्दिष्टे उदाहरणासह स्पष्ट करा.

प्र.*2)* खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) विकासाच्या 'क्षमतावाढीच्या दृष्टिकोनाचे' चिकित्सात्मक मूल्यमापन करा.

ब) 'स्माल इज ब्युटीफुल' या विकासाच्या दृष्टीकोनाची चर्चा करा.

प्र.*3)* खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) आधुनिकीकरण सिद्धांताच्या मुख्य तत्त्वांची चर्चा करा.

ब) विकासाच्या 'विवृद्धी' या नवीन दृष्टीकोनाची चर्चा करा.

प्र.*4)* खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) विकासाची पर्यायी कल्पना म्हणून महात्मा गांधीजींचा 'सर्वोदय' स्पष्ट करा.

ब) विकासाच्या नवउदारमतवादी दृष्टिकोनावर चर्चा करा.

प्र.*5)* खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा. **[10]**

अ) मानवी विकास निर्देशांक

ब) लिंगभाव विकास निर्देशांक

क) समुदाय विकास

ड) विकासात नियोजनाची भूमिका

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2345

[Total No. of Pages : 2

[6047]-303

M.A. (Part - II)

SOCIOLOGY

SO-07 : Sociology of Gender

(2019 Pattern) (Semester-III) (32503)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following questions in 250 words. **[10]**

a) Critically evaluate liberal feminist thought.

b) Explain how women are affected by the sexual division of labour.

Q2) Answer any one of the following questions in 250 words. **[10]**

a) Explain gender debate with reference to citizenship and development.

b) Elucidate on gender-based violence at the workplace.

Q3) Answer any one of the following questions in 250 words each. **[10]**

a) Explain the concept of glass ceiling and discuss gender stereotyping of jobs.

b) Elucidate on gender in higher education.

Q4) Answer any one of the following questions in 250 words each. **[10]**

a) Critically evaluate the issues addressed by women's movement.

b) Discuss the issues of women working in unorganised sector in India.

Q5) Write short notes (any two) **[10]**

a) Dalit Feminism

b) Honour killing

c) Emergence of Women's studies in India

d) Gender focus in health policy in India.

♦ ♦ ♦

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

P2345

[6047]-303
M.A. (Part - II)
SOCIOLOGY
SO-07 : Sociology of Gender
(2019 Pattern) (Semester-III) (32503)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तर द्या. **[10]**

अ) उदारमतवादी स्त्रीवादी विचारांचे चिकित्सक मूल्यमापन करा.

ब) लिंगभावाधारित श्रमविभाजनाचा महिलांवर काय परिणाम झाला ते स्पष्ट करा.

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तर द्या. **[10]**

अ) नागरिकत्व आणि विकासाच्या संदर्भात लिंगभावाधारित चर्चा विश्व स्पष्ट करा.

ब) कामाच्या ठिकाणी होणारा लिंगभावाधारित हिंसाचार विशद करा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तर द्या. **[10]**

अ) ग्लास सिलिंग हि संकल्पना स्पष्ट करा आणि कामाची लिंगभावात्मक साचेबद्धता यावर चर्चा करा.

ब) उच्च शिक्षणातील लिंगभाव विशद करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तर द्या. **[10]**

अ) महिला चळवळीने संबोधित केलेल्या समस्यांचे चिकित्सक मूल्यमापन करा.

ब) भारतातील असंघटित क्षेत्रात काम करणाऱ्या महिलांच्या समस्यांवर चर्चा करा.

प्र.5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) दलित स्त्रीवाद

ब) प्रतिष्ठेसाठी केलेली हत्या (ऑनर किलिंग)

क) भारतातली स्त्री-अभ्यासाचा उदय

ड) भारताच्या आरोग्य धोरणातील लिंगभावावर दिलेला भर

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P-2346

[Total No. of Pages : 4

[6047]-304

M.A. (Part-II)

SOCIOLOGY

SO-08 : Sociology of Environmental Sustainability (Optional)

(2019 Pattern) (Semester - III) (32504)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Answer any one of the following questions in 250 words. **[10]**

a) What is Sociology of Environment? Define the scope of Sociology of Environment.

b) State the Gandhian approach to environment and sustainability.

Q2) Answer any one of the following questions in 250 words. **[10]**

a) Discuss how Capitalism and Neoliberal Globalization created conditions for Un-sustainable Environment.

b) State the correlation of sustainability with climate change and loss of bio-diversity.

Q3) Answer any one of the following questions in 250 words. **[10]**

a) How did Millennium Development Goals (MDGs) helped to strengthen sustainability?

b) Discuss the goals and strategies of Paris Agreement, 2015.

Q4) Answer any one of the following questions in 250 words. **[10]**

a) Discuss the role of Chipko Movement in creating conditions for sustainable environment in India.

b) Panchayats Extension to Scheduled Areas (PESA) Act 1996 boosted the community participation for protection of environment and sustainability.

P.T.O.

Q5) Write short notes (Any two) **[10]**

a) Eco-feminism

b) Development and marginalization

c) Green’s Party

d) Objectives of Narmada Bachaav Movement

❍❍❍❍

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

P-2346

[6047]-304
M.A. (Part-II)
SOCIOLOGY
SO-08 : Sociology of Environmental Sustainability (Optional)
(2019 Pattern) (Semester -III) (32504)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : *1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.*
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

munotes.in

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दांत उत्तर द्या. **[10]**

अ) पर्यावरणाचे समाजशास्त्र म्हणजे काय? पर्यावरणाच्या समाजशास्त्राची व्याप्ती स्पष्ट करा.

ब) पर्यावरण आणि शाश्वतता याबाबतचा गांधीवादी दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दांत उत्तर द्या. **[10]**

अ) भांडवलशाही आणि नवउदारीकरणा आधारित जागतिकीकरण यांनी पर्यावरणीय अशाश्वततेला कारक परिस्थिती कशी निर्माण झाली यावर चर्चा करा.

ब) शाश्वततेचा हवामानातील बदल आणि जैव-विविधतेचे नुकसान यांच्याशी सहसंबंध सांगा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दांत उत्तर द्या. **[10]**

अ) सहस्रक विकास उद्दिष्टे (MDGs) यांनी शाश्वतता बळकट करण्यासाठी कशी मदत केली?

ब) पॅरिस करार, 2015 च्या उद्दिष्टांची आणि धोरणांची/कार्यनीतींची चर्चा करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दांत उत्तर द्या. **[10]**

अ) भारतातील शाश्वत पर्यावरणासाठी अनुकूल परिस्थिती निर्माण करण्यास चिपको चळवळीच्या भूमिकेची चर्चा करा.

ब) अनुसूचित क्षेत्रातील पंचायत विस्तार कायदा (PESA) 1996 ने पर्यावरण आणि शाश्वततेच्या संरक्षणासाठी समुदायाच्या सहभागाला चालना दिली. चर्चा करा.

प्रश्न 5) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) 1 इको–फेमिनिझम / पर्यावरणीय स्त्रीवाद

ब) 2 विकास आणि सीमांतीकरण

क) ग्रीन पार्टी/हरित पक्ष

ड) नर्मदा बचाव चळवळीची उद्दिष्टये

❍❍❍❍

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P-2347

[Total No. of Pages : 4

[6047]-305
M.A. (Part - II)
SOCIOLOGY
SO-09 : Urban Studies
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32505)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Answer any one of the following : (250 words) **[10]**

a) What is Urban Sociology? Explain the difference between old urban Sociology and new urban Sociology.

b) What is town? Discuss various types of towns.

Q2) Answer any one of the following : (250 words) **[10]**

a) Critically analyse Smith's arguments on cities in the South.

b) Explain the patterns of migration of labour in cities in India during COVID 19 pandemic.

Q3) Answer any one of the following : (250 words) **[10]**

a) Discuss the history and importance of Urban Sociology.

b) Discuss safety at public spaces at night in the cities.

Q4) Answer any one of the following : (250 words) **[10]**

a) Discuss David Harvey's theory of Capital Accumulation.

b) Comment on Urban issues in India today focusing on transport or housing. Use example of any government scheme to solve this.

Q5) Write any two short Notes : (100 words) **[10]**

a) Scope of Urban Sociology

b) Urban Ecology

c) Concentric Zone Theory

d) Rights of Ethnic Groups

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

P-2347

[6047]-305
M.A. (Part - II)
SOCIOLOGY
SO-09 : Urban Studies
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32505)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : *1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.*
2) उजवीकडील दिलेले अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

munotes.in

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (250 शब्द) **[10]**

अ) नागरी समाजशास्त्र म्हणजे काय? जुन्या आणि नव्या नागरी समाजशास्त्रातील फरक स्पष्ट करा.

ब) नगरी म्हणजे काय? नगरांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (250 शब्द) **[10]**

अ) स्मिथ यांच्या दक्षिणेकडील शहरांच्या संदर्भातील प्रतिपादनाचे चिकित्सात्मक विश्लेषण करा.

ब) कोव्हिड महामारीच्या काळातील भारतातील श्रमिकांच्या स्थलांतराचा अनुबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (250 शब्द) **[10]**

अ) नागरी समाजशास्त्राच्या इतिहास आणि महत्वाची चर्चा करा.

ब) शहरातील रात्रीच्या वेळी सार्वजनिक अवकाशातील सुरक्षिततेचा यावर चर्चा करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (250 शब्द) **[10]**

अ) डेव्हिड हार्वी यांच्या भांडवल संचयाच्या सिद्धांताची चर्चा करा.

ब) भारतातील आजच्या शहरी प्रश्नावर वाहतूक किंवा घराची व्यवस्था यातील कोणत्याही एकावर भर देऊन टिपणी करा. या समस्यांची सोडवणूक करणाऱ्या कोणत्याही शासकीय योजनेचे उदाहरण घ्या.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोन प्रश्नांवर टिपा उत्तरे लिहा. **[10]**

अ) नागरी समाजशास्त्राची व्याप्ती

ब) नागरी परिस्थितीविज्ञान

क) समकेन्द्री वर्तुळ सिद्धांत

ड) वांशिक समूहाचे अधिकार

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P-2348

[Total No. of Pages : 4

[6047]-306

M.A. (Part - II)

SOCIOLOGY

SO-10 : Study of Social Movements

(2019 Pattern) (Semester - III) (32506)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Answer any one of the following questions in 250 words : **[10]**

a) What is social movement? Explain the nature of social movements.

b) Elaborate the framing perspective of social movement.

Q2) Answer any one of the following questions in 250 words : **[10]**

a) Due to social movement, liberation has been achieved on various issues in the society. Explain with suitable examples.

b) Explain the interrelationship between globalization and the Arab springs.

Q3) Answer any one of the following questions in 250 words : **[10]**

a) Analyze the Indian social reform movements.

b) Elaborate the Resource mobilization theory of social movements.

Q4) Answer any one of the following questions in 250 words : **[10]**

a) Discuss the New labour protests in the context of globalization.

b) Illustrate the peasant movements in India with suitable examples.

Q5) Write short Notes (any two) : **[10]**

a) Identity politics in social movements

b) Marxist perspective of social movements

c) Revolution

d) Lokpal

□□□

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

P-2348

[6047]-306

M.A. (Part - II)

SOCIOLOGY

SO-10 : Study of Social Movements

(2019 Pattern) (Semester - III) (32506)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना :

1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

munotes.in

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) सामाजिक चळवळ म्हणजे काय? सामाजिक चळवळींचे स्वरूप स्पष्ट करा.

ब) सामाजिक चळवळींचा चौकटीकरणाचा दृष्टिकोन विशद करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) सामाजिक चळवळीमुळे समाजातील विविध प्रश्नांवर मुक्ती मिळाली आहे. योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

ब) जागतिकीकरण आणि अरब उठाव यांच्यातील परस्परसंबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) सामाजिक सुधारणावादी चळवळींचे विश्लेषण करा.

ब) सामाजिक चळवळींच्या अभ्यासातील संसाधन एकत्रीकरण सिद्धांत विशद करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) जागतिकीकरणाच्या संदर्भात नवीन कामगार आंदोलनांची चर्चा करा.

ब) भारतातील कृषक चळवळी योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) सामाजिक चळवळींमधील राजकीय अस्मिता

ब) सामाजिक चळवळींचा मार्क्सवादी दृष्टिकोन

क) क्रांति

ड) लोकपाल

□□□

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P-2349

[Total No. of Pages : 4

[6047]-401

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

SOCIOLOGY (Compulsory Paper)

SC - 08 : Sociology of Globalization

(2019 Pattern) (CBCS) (42501)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***

2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) **Answer any one of the following question in 250 words.** **[10]**

a) What is globalization? State the characteristics of globalization.

b) Elaborate the economic and cultural dimensions of globalization.

Q2) **Answer any one of the following question in 250 words.** **[10]**

a) Discuss the role of technology and media in the era of globalization.

b) Globalization has caused global inequalities. Discuss.

Q3) **Answer any one of the following question in 250 words.** **[10]**

a) Elaborate the concept of GATT.

b) Discuss Manuel Castells' views on Network Society.

Q4) **Answer any one of the following question in 250 words.** **[10]**

a) Explain the rise of global social movements as a response to globalization.

b) Elaborate the consequences of globalization.

P.T.O.

Q5) **Write short notes (any two) :** **[10]**

a) Social Movement

b) Transnational Civil Society

c) Globalization and sexualities

d) Transnational Migration

▽ ▽ ▽ ▽

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

P-2349

[6047]-401
M.A. (Part - II) (Semester - IV)
SOCIOLOGY (Compulsory Paper)
SC - 08 : Sociology of Globalization
(2019 Pattern) (CBCS) (42501)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दात उत्तर लिहा. **[10]**

अ) जागतिकीकरणाची व्याख्या करून जागतिकीकरणाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) जागतिकीकरणाच्या आर्थिक आणि सांस्कृतिक बाजू विशद करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दात उत्तर लिहा. **[10]**

अ) जागतिकीकरणाच्या काळातील तंत्रज्ञान आणि प्रसार माध्यमाची भूमिका यांची चर्चा करा.

ब) जागतिकीकरण हे जागतिक असमानतेचे कारण आहे चर्चा करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दात उत्तर लिहा. **[10]**

अ) GATT संकल्पना विशद करा.

ब) मेन्युअल कास्टल्स यांच्या जागतिकीकरणावरील विचारांची चर्चा करा. (नेटवर्क समाज)

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 250 शब्दात उत्तर लिहा. **[10]**

अ) जागतिकीकरणाला प्रतिसाद म्हणून जागतीक सामाजिक चळवळीचा उदय स्पष्ट करा.

ब) जागतिकीकरणाचे परिणाम विशद करा.

P.T.O.

munotes.in

प्रश्न 5) टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) सामाजिक चळवळ

ब) राष्ट्रातीत नागरी समाज

क) जागतिकीकरण आणि लैंगिकता

ड) राष्ट्रातीत स्थलांतर

▽ ▽ ▽ ▽

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2350

[Total No. of Pages : 2

[6047]-402
M.A. (Part-II)
SOCIOLOGY
SO-11 : Sociology of Human Rights
(2019 Pattern) (Semester - IV) (42503)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 50***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Answer any one of the following questions in 250 words: **[10]**

a) Define human rights and explain the characteristics of human rights.

b) Elucidate the issues of women's rights in india.

Q2) Answer any one of the following questions in 250 words: **[10]**

a) Discuss in detail the right to education in india.

b) Explain different types of human rights movements with suitable examples.

Q3) Answer any one of the following questions in 250 words: **[10]**

a) Explain the liberal theory of human rights.

b) Elaborate the constitutional rights of tribes.

Q4) Answer any one of the following questions in 250 words: **[10]**

a) Discuss the relevance of human rights in the context of globalization.

b) Explain the relationship between civil society and social movement in the context of human rights.

Q5) Write short notes: (any two) **[10]**

a) Universal Declaration of Human Rights (UDHR)

b) Rights of the Disabled

c) Right to information

d) The future of human rights

❋ ❋ ❋

Total No. of Questions : 5]

P2350

[6047]-402

M.A. (PART-II)

SOCIOLOGY

SO-11 : Sociology of Human Rights

(2019 Pattern) (Semester - IV) (42503)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 50

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) मानवी हक्कांची संकल्पना लिहा आणि मानवी हक्कांचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) भारतातील महिलांच्या हक्कांचा मुद्दा विशद करा.

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) भारतातील शिक्षणाच्या हक्कांवर सविस्तर चर्चा करा.

ब) विविध प्रकारच्या मानवी हक्क चळवळींचे योग्य उदाहरणांसह स्पष्टीकरण द्या.

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) मानवी हक्कासंदर्भातील उदारमतवादी सिद्धांत स्पष्ट करा.

ब) आदिवासींच्या संविधानात्मक अधिकारांना विशद करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) जागतिकिकरणाच्या संदर्भात मानवी हक्काच्या महत्त्वावर चर्चा करा.

ब) मानवी हक्काच्या संदर्भात नागरी समाज आणि सामाजिक चळवळींमधील संबंध स्पष्ट करा.

प्र.5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) मानवी हक्काचा जागतिक जाहीरनामा.(UDHR)

ब) अपंगांचे हक्क

क) माहितीचा अधिकार

ड) मानवी हक्कांचे भविष्य

❋ ❋ ❋

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P-2351

[Total No. of Pages : 4

[6047]-403
M.A. (Part - II)
SOCIOLOGY
SO-12 : Ethnicity and Nationalism in India
(2019 Pattern) (Semester - IV) (42504)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates :

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

munotes.in

Q1) Answer any one of the following questions within 250 words : **[10]**

a) Explain the concept of ethnicity and ethnic consciousness.

b) Discuss the nature of cultural diversity in India.

Q2) Answer any one of the following questions within 250 words : **[10]**

a) Elaborate the emergence of nationalism in India.

b) Discuss the gender dimensions of Indian diaspora.

Q3) Answer any one of the following questions within 250 words : **[10]**

a) Explain the classical sociological perspective on ethnicity.

b) "There are many voices of nation in India" Discuss.

Q4) Answer any one of the following questions within 250 words : **[10]**

a) Critically evaluate issues of identity in the context of Indian diaspora.

b) Discuss the concept of ethnic resurgence in India.

P.T.O.

Q5) Write short notes on any two of the following in 100 words each : **[10]**

a) Meaning of secessionism

b) Sociobiology

c) Concept of Nation

d) Pluralism

□□□

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

P-2351

[6047]-403
M.A. (Part - II)
SOCIOLOGY
SO-12 : Ethnicity and Nationalism in India
(2019 Pattern) (Semester - IV) (42504)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना :

1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

munotes.in

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) वांशिकता आणि वांशिक जानिवा स्पष्ट करा.

ब) भारतातील सांस्कृतिक विविधतेच्या स्वरूपावर चर्चा करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) भारतातील राष्ट्रवादाचा उगम विशद करा.

ब) भारतीय देशांतरित समूहाच्या लिंगभावात्मक आयामांची चर्चा करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) वांशिकतेवरील अभिजात समाजशास्त्रीय दृष्टिकोण स्पष्ट करा.

ब) ''भारतामध्ये राष्ट्रविषयी अनेक आवाज आहेत'' चर्चा करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) भारतीय देशांतरित संदर्भात अस्मितेच्या प्रश्नाचे चिकित्सक परीक्षण करा.

ब) भारतातील वांशिक उठावावर चर्चा करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा प्रत्येकी 100 शब्दात लिहा. **[10]**

अ) अलिप्ततावादाचा अर्थ

ब) समाज जैवशास्त्र

क) राष्ट्र-संकल्पना

ड) अनेक सत्तावाद

□□□

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P-2352

[Total No. of Pages : 4

[6047]-404
M.A. (Part - II)
SOCIOLOGY
SO-13 : Sociology of Law and Policing
(2019 Pattern) (42505) (Semester - IV)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

munotes.in

Q1) Answer **any one** of the following questions in 250 words : **[10]**

a) Explain the concept of social transformation and models of social transformation.

b) Critically evaluate the relationship between Law and Culture.

Q2) Answer **any one** of the following questions in 250 words : **[10]**

a) Explain the Durkheimian perspective on study of law.

b) Elaborate on legal measurement against child abuse.

Q3) Answer **any one** of the following questions in 250 words each : **[10]**

a) Explain Michael Foucault's perspective of 'Modem law as social control'.

b) Critically examine the relationship between stratification and crime against ST and SC.

Q4) Answer **any one** of the following questions in 250 words each : **[10]**

a) Elaborate on Right to food and right to work.

b) Critically evaluate the role of technology in social surveillance.

P.T.O.

Q5) Write Short Notes (**Any two**) **[10]**

a) Right to livelihood

b) Custodial deaths

c) Hetero normativity

d) Domestic Violence

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

P-2352

[6047]-404
M.A. (Part - II)
SOCIOLOGY
SO-13 : Sociology of Law and Policing
(2019 Pattern) (42505) (Semester - IV)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : *1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.*
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा : **[10]**

अ) सामाजिक परिवर्तनाची संकल्पना आणि सामाजिक परिवर्तनाची प्रारूप स्पष्ट करा.

ब) कायदा आणि संस्कृती यांच्यातील संबंधांचे समीक्षात्मक मूल्यमापन करा?

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा : **[10]**

अ) कायद्याचा अभ्यासासाठीचे दुर्खाइम यांचे दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

ब) बाल शोषणाविरूद्ध कायदेशीर तरतुदी विशद करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा : **[10]**

अ) 'आधुनिक कायदा हेच सामाजिक नियंत्रण' मायकेल फुकोचा हा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

ब) स्तरीकरण आणि एसटी आणि एससी विरुद्धचे गुन्हे यांच्यातील संबंधांचे चिकित्सक परीक्षण करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा : **[10]**

अ) अन्नाचा अधिकार आणि कामाचा अधिकार याविषयी विस्ताराने सांगा.

ब) सामाजिक पाळत यात तंत्रज्ञानाच्या भूमिकेचे चिकित्सक मूल्यमापन करा.

P.T.O.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा : **[10]**

अ) उपजीविकेचा अधिकार

ब) कोठडीतल मृत्यू

क) विषमलैंगिकतेविषयीचे मानक

ड) घरघुती हिंसा

munotes.in